

Conclusies van de Coördinatie Commissie voor
Europese Integratie- en Associatieproblemen
24 juni 1970

De Coördinatie Commissie besprak de volgende onderwerpen.

1. Toetredingsonderhandelingen

Naar aanleiding van de nota van het Ministerie van Buitenlandse Zaken inzake de huidige stand van zaken bij de uitbreiding van de Gemeenschappen werden de volgende opmerkingen gemaakt.

- a. Als aanvulling zou dienen te worden vermeld, dat naar Nederlands inzicht de "verdieping" van de Gemeenschap (met name ware daarbij te denken aan de monetaire unie en de industriepolitiek) parallel dient te verlopen met de uitbreiding. Daar de Fransen juist in de verdieping zijn geïnteresseerd, biedt dit aspect een zeker drukmiddel ten aanzien van de toetredingsonderhandelingen. Deze pressie kan echter onder bepaalde omstandigheden ook wel in een nadeel uitvallen, in zoverre als wij terwille van de toetredingsonderhandelingen akkoord zouden moeten gaan met bepaalde interne maatregelen, waartegen wij ons anders zouden moeten verzetten.
- b. Het feit dat de tot dusverre plaatsgevonden hebbende voorbereiding te Brussel betrekkelijk aan de oppervlakkige kant gebleven is en dat met name de kernvraagstukken niet zijn aangeraakt, heeft in elk geval dit voordeel gehad, dat de voorbereidende werkzaamheden op tijd konden worden voltooid. Daarom is deze tactiek ook van Nederlandse kant gesteund.
- c. Algemeen werd gesteld, dat het VK geen permanente uitzonderingen mag verlangen. Zou het dit wel doen, dan zou het daarmee zichzelf het risico van een mislukking der onderhandelingen op de hals halen. Daartegenover staat echter dat wijzigingen van de bestaande regelingen niet bij voorbaat uitgesloten dienen te zijn, en dat wij, op punten waar de Engelsen zulks met rede zouden verlangen, daaraan ook steun behoren te verlenen.

d. Ten aanzien van de slotpassage van de nota, nl. dat de Nederlandse rol ten dele, en in de eerste plaats met inachtneming van het eigen belang, gericht moet zijn op het vormen van een tegenwicht tegen Frankrijk in het gesprek à Six, bleek enig verschil van inzicht te bestaan. Enerzijds werd opgemerkt dat het imago van Nederland als pleitbezorger voor de Engelsen schadelijk is voor onze onderhandelingspositie en onze invloed bij het overleg vermindert. Het gaat er juist om in dat overleg ook het vertrouwen van de Fransen te winnen en daardoor het resultaat in gunstige zin te beïnvloeden. Excessieve steun aan het Engelse standpunt zou toch slechts tot tijdverlies en isolement van Nederland leiden. Anderzijds werd opgemerkt, met erkenning van deze overigens ook in de nota gesignaleerde bezwaren, dat in deze onderhandeling nog meer dan in de vorige het accent zal liggen op het interne overleg van de Zes (daar de Gemeenschap als één geheel optreedt). Dat legt op Nederland een speciale verantwoordelijkheid. Gezien het belang dat de toetreding nu eenmaal voor ons heeft, dienen wij ervoor te waken, dat de eisen, die het V.K. worden gesteld, niet prohibitief zijn en zullen wij derhalve het V.K. moeten steunen, voorzover haar positie redelijk is en niet in strijd komt met ons eigen belang. Dat betekent dat wij ons moeten verzetten tegen de Franse neiging om de Engelsen een "Diktat" op te leggen. Deze tactische positie is niet gemakkelijk, maar wij zullen ons eigen gezichtspunt toch in het vooroverleg zoveel mogelijk tot gelding moeten brengen.

Overigens was men het er ~~over~~ eens, dat het hier meer een verschil in nuance dan een wezenlijk verschil van opvatting betreft. Over de hoofdzaken bestaat overeenstemming.

Voor het overige gaf de nota, met de daarin vervatte sceptische analyse van het Franse standpunt, geen aanleiding tot opmerkingen.

De Coördinatie Commissie ging ook akkoord met de inmiddels door het Comité van Permanent Vertegenwoordigers ontworpen formule voor de vergaderfrequentie met de kandidaatleden: op ministerieel niveau op zijn minst 2 maal per drie maanden en op ambassadeursniveau op zijn minst 2 dagen per 2 weken. Dit moet uiteraard nog met de kandidaten worden besproken.

2. Politieke Integratie

De Coördinatie Commissie nam kennis van de desbetreffende nota van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Men beperkte zich tot het uitspreken van teleurstelling over de geringe voortgang op het terrein van de politieke eenwording (anders dan consultaties op het gebied van de buitenlandse politiek). Voor de monetaire unie belooft dit ook niet veel goeds. Aan de andere kant werd er echter gewezen op het feit dat op langere termijn de vooruitzichten minder ongunstig zijn. Tenslotte werd nog gewaarschuwd tegen het gevaar van "overlapping" van communautaire werkzaamheden door het politiek overleg.

3. Algemene Tariefpreferenties

De Coördinatie Commissie nam kennis van het inmiddels door de Permanente Vertegenwoordigers bereikte resultaat ten aanzien van het tijdschema voor de EEG bij de voorbereiding van de invoering der tariefpreferenties. Dit resultaat is bevredigend. Hoofdzaak is dat de EEG tussen 8 en 24 oktober een besluit dient te nemen over de definitieve instelling van de preferenties en de datum van inwerkingtreding. Getracht zal worden deze afspraak als a-punt in de Raad te doen vastleggen, maar als dat moeilijkheden geeft zal worden volstaan met het vastleggen op PV-niveau.

4. Oostenrijk

Het overleg te Brussel inzake een 30%-tariefpreferentie voor Oostenrijk als "voorschot" op een latere (associatie)regeling is vrijwel vastgelopen. Voor een dergelijke regeling zou een waiver ex art XXV van het GATT moeten worden verkregen, hetgeen algemeen onhaalbaar wordt geacht. Een regeling onder art. XXIV zou daarentegen een "plan and schedule" voor de totale tariefafbraak (met de daarbij behorende harmonisatieproblemen) moeten omvatten, hetgeen voor Oostenrijk thans bezwaarlijk is en door Frankrijk niet wordt gewenst vanwege de precedentswerking ten opzichte van Zweden en Zwitserland. Men kwam overeen dat Nederland zich bij deze impasse maar moet neerleggen. Nu het niet lukt Oostenrijk vóór de toetredingsonderhandelingen een "voorschot" te verlenen, kan dat land beter een oplossing zoeken in het kader van de associatieregeling voor deze EFTA-neutralen. Het overleg daarover zal in de herfst beginnen.

5. Interne Ontwikkeling van de Gemeenschappen

Er vallen op het gebied van de monetaire unie, de hervorming van het Europees Sociaal Fonds en de technologische samenwerking (drie onderwerpen genoemd in het communiqué van de Topconferentie) nog geen "opties" te formuleren ter voorlegging aan de kandidaat-landen. Dit is geenszins noodzakelijk. Onder dit agendapunt zou van Nederlandse kant in de Raad aandacht gevraagd kunnen worden voor (a) het werkprogramma t.a.v. het gemeenschappelijk vervoerbeleid en (b) de noodzaak de bestudering van de directe verkiezingen te hervatten.

6. Verbetering werkwijze Gemeenschappen

Het lijkt niet opportuun dit punt verder uit te diepen, daar er in het huidige stadium toch geen verbetering te verwachten is.

7. Gemeenschappelijk Visserijbeleid

Ten aanzien van dit onderwerp bleek er een duidelijk verschil van opvatting te bestaan tussen enerzijds het Ministerie van Landbouw en Visserij en anderzijds de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Economische Zaken. Door de vertegenwoordiger van eerstgenoemd departement werd gesteld, dat het, na drie jaren voorbereidende arbeid en gezien de Nederlandse belangen vooral bij een gelijktrekking van de concurrentievoorwaarden, aangewezen is te trachten spoedig te komen tot een vaststelling van de hoofdlijnen van het gemeenschappelijk visserijbeleid. Er bestaan nog een groot aantal meningsverschillen (vooral met Frankrijk); niettemin zou gepoogd moeten worden om in de Landbouwwraad van 29 juni a.s. tot overeenstemming te komen. Met het oog op de toetredingskandidaten, met name Noorwegen, zou aan de overeenstemming een verklaring kunnen worden toegevoegd dat na de toetreding dit beleid zou kunnen worden "her-bezien" (niet:herzien). Een verdergaande toezegging is door Minister Lardinois niet gedaan. Een echte onderhandeling in het gezelschap van de Tien zal zeker veel moeilijker zijn dan in de kring van de Zes, gezien het restrictieve standpunt van Noorwegen t.a.v. de bevissing der kustwateren.

Hiertegenover werd gesteld, dat een dergelijk besluit over de hoofdzaken van een beleid waar verschillende kandidaten vitale belangen bij hebben, genomen één dag voor de opening der toetredingsonderhandelingen, psychologisch onaanvaardbaar moet worden geacht. Zo iets zou door de kandidaatleden niet kunnen worden

begrepen. Men zou twee dingen kunnen doen: of door vasthouden aan onze economische en juridische desiderata de besluitvorming vertragen, althans niet verhaasten, of stellen dat de opstelling van de hoofdlijnen van het beleid alleen kan geschieden nadat zekerheid is verkregen dat hierdoor de toetreding niet zal worden bemoeilijkt. Dit zou overleg met de kandidaten vereisen. Zeker is dat overhaaste besluitvorming de toetreding wel zal compliceren. De kans dat Frankrijk zijn dreigement zou uitvoeren om bij gebreke aan besluitvorming de toetredingsonderhandelingen te blokkeren, wordt miniem geacht.

Besloten werd dit meningsverschil aan de REZ voor te leggen.

Overeenstemming bestond wel over twee onderdelen, nl. dat Nederland volstrekt moet vasthouden aan het vereiste dat de bevissingsregeling zal gelden zowel voor de territoriale wateren als voor de visserijzones; en dat de elementen van sociaal beleid (herscholing etc.) geschrapt dienen te worden uit artikel 10 van de ontwerp-verordening (zulks teneinde de sociale bepalingen gelijkvormig te regelen in een algemeen kader zoals het ESF).

8. Tabaksbeleid

In de REZ zou vastgesteld dienen te worden wie namens Nederland de verdediging zal voeren tegen de verregaande Italiaanse eisen voor een verhoging van de tabaksprijs.

9. Eventuele tariefverhoging voor kaneel

Het produkt kaneel maakt deel uit van de zg. "geste", d.w.z. van die groep tropische produkten waar de EEG besloot tot geringe tariefverlagingen in samenhang met de afsluiting van de nieuwste Conventie van Jacende, zulks ter tegemoetkoming aan de belangen van derde landen. Juist Nederland heeft zich destijds zeer voor deze geste ingezet. Thans maken de Afrikaanse geassocieerde staten bezwaar tegen deze tariefverlagingen, voorzover het betreft kaneel en olie van chinees hout. Te Brussel wil de meerderheid der Lid-Staten de tariefverlaging voor het laatstgenoemd produkt handhaven, doch voor kaneel laten vallen. Nederland staat in het vasthouden aan deze geste alleen.

De Coördinatie Commissie besloot aan de REZ de vraag voor te leggen of de Regering bereid is dit verzet ook in de Raad vol te houden. De argumenten voor volhouden zijn sterk, maar men was het er over eens dat het taktisch ongunstig is eerst vol te houden, maar dan toch later het verzet op te geven. De betrokken derde landen-exporteurs zijn de Volksrepubliek China en Indonesië; het meest-betrokken geassocieerde land is Madagaskar.

10. Latijns-Amerika

De Coördinatie Commissie besloot dat in laatste instantie, indien blijkt dat voor Latijns-Amerika geen andere zinvolle tegemoetkomingen te vinden zijn, akkoord kan worden gegaan met de uitbreiding van het bestaande kontaktorgaan (Commissie + Latijns-Amerikaanse ambassadeurs) met vertegenwoordigers van de Lid-Staten.

DGES, 25 juni 1970